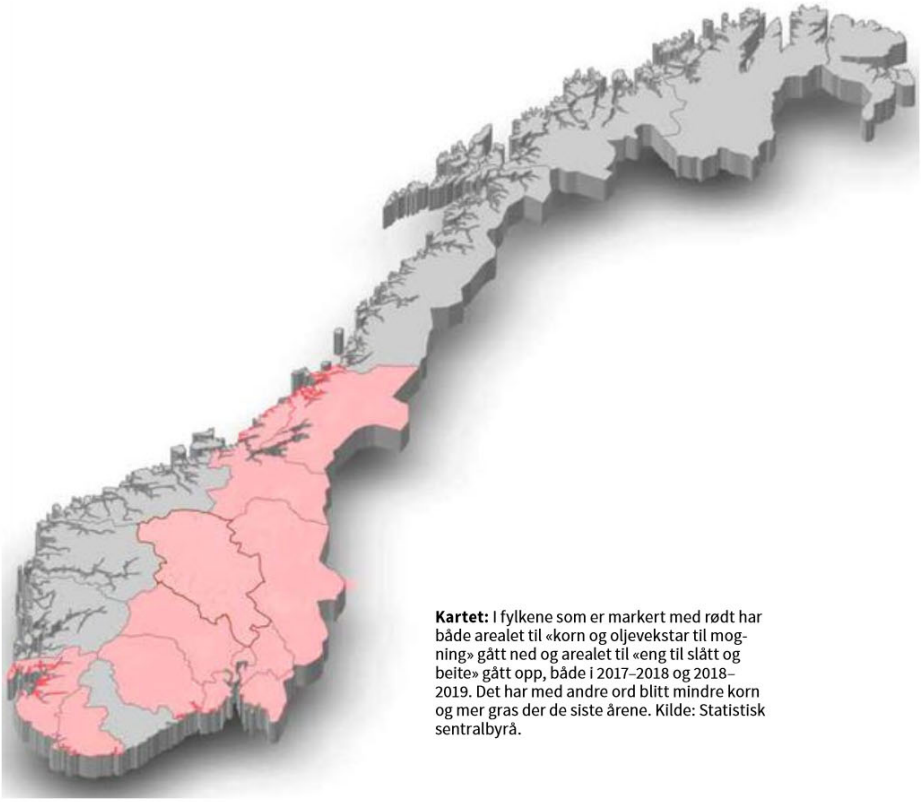

Kartet: I fylkene som er markert med rødt har både arealet til «korn og oljevekstar til modning» gått ned og arealet til «eng til slått og beite» gått opp, både i 2017–2018 og 2018–2019. Det har med andre ord blitt mindre korn og mer gras der de siste årene. Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utviklingen har fortsatt

Utviklingen mot mindre korn og mer gras på Østlandet og andre sentrale landbruksområder, har ikke stoppet opp.

Tekst: **Linda Sunde**

Det viser tall fra Statistisk sentralbyrå.

Bondebladet har sett på hvilke fylker som hadde både nedgang i kornarealet, og vekst i grasarealet, fra 2018 til 2019. Det gjaldt samtlige åtte Østlandsfylker, pluss Rogaland, Trøndelag og Vest-Agder.

Disse fylkene hadde samme utvikling også året før: Kornarealet gikk ned og grasarealet gikk opp.

Ned i vest og nord

Fra 2018 til 2019 økte arealet til «eng til slått og beite» med 19 488 dekar på landsbasis.

Men i de 11 nevnte fylkene økte grasarealet med nærmere 48 000 dekar.

Grasarealet går med andre ord ned i andre deler av landet, i vest og i nord, stikk i strid med det som er uttalt ønske fra både faglagene og staten.

Bekymret for grasarealet

Arbeidsgruppa som har vurdert hvordan vi kan øke norskandelen i fôret, skriver at de registrerer en alarmerende utvikling av kornarealet.

Styrelederen i Tine, Marit Haugen, er bekymret for grasarealet som forsvinner.

– Jeg er bekymret for nedgangen i jordbruksarealet, og kanskje aller mest bekymret over at grasarealer går ut av drift. Det er den samlede norske fôrproduksjonen som er viktig, sier Haugen. ■

Mindre korn og mer gras i «kornsonene»

Det er i sone 1 og sone 3 de viktigste kornarealene våre ligger. Men det har likevel blitt stadig mindre korn der, og mer gras.

Fra 2004 til 2018 ble kornarealet i vår beste kornsone, sone 1, redusert med hele 165 000 dekar, mens grasarealet økte med 92 000 dekar.

I sone 3 gikk kornarealet ned med 178 000 dekar, mens grasarealet vokste med 124 000 dekar.

Det viser rapporten Arealutvikling og arealbruk av AgriAnalyse.

Sone 1 og 3 bestod i 2019 av Østfold, Akershus/ Oslo, Vestfold, tolv kommuner i Hedmark, åtte kommuner i Oppland, ti kommuner i Buskerud, sju kommuner i Telemark og tre kommuner i Rogaland.

Totalt utgjorde det 90 kommuner. Og problemet gjaldt generelt: 85 av disse hadde nedgang i kornareal i perioden, og like mange hadde oppgang i grasareal.

Samtidig gikk grasarealet ned på Vestlandet og i Nord-Norge.

– Når kornarealet faller i kornområdene, og grasarealet går ned i de tradisjonelle grasområdene, samtidig som grasarealet øker i kornområdene, er det et tegn på at kanaliseringspolitikken er svekket. Det gir over tid ringvirkninger for husdyrproduksjonen i grasområdene, landbruket i hele landet, andelen matproduksjon på norske ressurser og matsikkerhet og selvforsyningsgrad, står det i rapporten fra AgriAnalyse.

– Viktig tema de kommende årene

Tekst: **Linda Sunde**

Nortura har i de siste jordbruksoppgjørene anbefalt partene å forsterke kanaliseringspolitikken.

– Vi har hatt en periode med vekst i kjøttproduksjonen i kornområdene. Dette er ikke formålstjenlig over tid. Kanaliseringspolitikken må holdes i hevd. Det betyr at grasområdene i Norge må brukes til kjøttproduksjon. De områdene som har klimatiske og arealmessige forutsetninger for korn og grønt, må utnyttes til nettopp det, sier styreleder Trine Hasvang Vaag.

Men det kan ikke være husdyrbøndene som tar regninga, mener hun.

– En styrking av kornøkonomien må ikke belastes husdyrproduksjonene. Løftet må komme via budsjettmidler. Hvis styrking av kornøkonomien skal tas ut i markedet, er vi avhengig av et styrket importvern og politisk drahjelp i forhold til prisuttak i markedet, sier Hasvang Vaag.

Svak økonomi

Anne Jødahl Skuterud er styreleder i Norske Felleskjøp.

– Vi mener det er svært uheldig at kornarealet stadig reduseres. Den nedadgående trenden for kornarealene har vært stabil over år, og virkemidlene som er satt inn til nå, har ikke snudd eller stabilisert denne utviklingen, sier hun.

Styrelederen mener en vesentlig årsak er svak økonomi i kornproduksjonen.

– Utviklingen i vederlag til arbeid og egenkapital har over tid vært negativ for den gjennomsnittlige kornbonde. Vi mener derfor at det er et stort behov for å styrke kornøkonomien så raskt som mulig, sier Jødahl Skuterud.

Hun peker på at kanaliseringspolitikk sikrer god arealutnyttelse og høy selvforsyning.

– Det er viktig å styrke kornproduksjon i kornområdene og det grovfôrbaserte husdyrholdet i distriktene for å kunne produsere mat på mest mulig norske ressurser, sier Anne Jødahl Skuterud.

Alarmerende

– At areal går ut av drift, er i seg selv alarmerende. Det svekker distriktsjordbruket og et landbruket over hele landet, og muligheten til selvforsyning, sier Sigrid Hjørnegård, generalsekretær i Norges Bondelag.

Arbeidsgruppa ber om kraftig økonomisk stimulans for å snu utviklingen, og kommer med flere forslag til tiltak.

– Dette vil være et svært viktig tema for Bondelaget neste år og de kommende årene, sier Hjørnegård.

Hun vil ikke uttale seg om forslagene ennå.

– Styret og organisasjonen har ikke tatt stilling til de konkrete forslagene ennå. Det vil heller ikke jeg gjøre. Vi må diskutere videre i bondelaget, men med utgangspunkt i denne solide rapporten, sier Sigrid Hjørnegård. ■